

Geçen hafta içinde bir duruşmam vardı. Ceza davası. Konuyu tam olarak hatırlamıyorum. Bir şeyleri ifşa etmişim. *Tanık var mı?* dedim, *var* dedi. Evden ayrıldığım gece malum şahsın abisi ve ablasına mesaj göndermişim ve bunlar da *ifşa* sayılmış. Onların da neyin ifşa edildiğini hatırlamadıklarına eminim, olay Ağustos 2017’de oluyor çünkü. *O zaman zaten ne söylediğimin pek önemi yok bildiğimin kadarıyla* dedim. Elimde kocaman dosya var, *ifşa edecek olsam burada çok daha renkli belgeler var* dedim ve abisine, ablasına mesaj göndermekten daha etkili yollar da biliyorum ama tabii ki o durumda bunların bir önemi yok.

Ceza verilse de bekletileceğini ve *beş sene uslu durursan silinir* gibi bir usulümüz olduğunu biliyorum. Bundan önceki tecrübelerim mahkemede kendimi gereksiz yere yormanın pek anlamı olmadığını gösterdi. Neticede paraya çevrilen iki yıl hapis cezası verdi. Daha doğrusu bir *iki yıl* anladım ama başta işitmemin zayıf olduğunu söylediğim halde maske arkasından söylenen sözlerin ayrıntısını bilmiyorum. Sabıkam olmadığı için ceza bekletildi. İçimden *maaşlarınızda tek kuruş katkım olmadığı için memnun oldum* derken, mahkemeye saygılarımı sundum ve çıktım. İtiraz etmeyi düşünmüyorum çünkü rotamı bir süredir bu ülkenin kaderinden farklı bir yöne çizdim. Yargı bürokrasiyle ne kadar az muhatap olursam, o kadar iyi. Bunlardan gelecek *adalet* Allah’tan gelir zaten. Ne mahkemenin duvarı, ne yargıcın tribi.

Kendisiyle hali hazırda resmi olarak evli görüldüğüm müşteki kadını benim de bu gibi şeylerden şikayet ettiğim oldu ama sonuca ulaşmadı. Kendinin de zarar görebileceğini anlasın, provokasyonları dursun diye *ısrarcı* olduğum biri hariç başka şikayetlerimde de bir yere varmadı. Bunların *onun suçsuzluğu* anlamına geldiğine inanmıyorum, *adalet tecelli etmiş* değil ama bu adalet artık benim gayretimle tecelli etmeyecek, bunu öğrendim. Adalet işini bitirip evine gitmek için saat dolduran memurlardan neşet etmez ama hayat bana kimsenin hakkının kimsede kalmadığını da gösterdi. Bende onun, onda benim hakkım varsa, nasılsa bir şekilde ödeşiriz. *Nemo ante mortem beatus* veya 3:178

Bürokrasi kadını koruyor. Takipsizlik verilen ceza şikayetlerimde de, aile mahkemesine verdiğim hiçbirini kabul edilmeyen dilekçelerde de, kendisi hakkındaki idari şikayetlerimde de bunu gördüm. Eğer memur olan ben olsaydım ve o beni şikayet etseydi, muhtemelen hakkımda işlem yapılırdı ve büyük ihtimal hapse girerdim. *İki çocuk annesi öğretmen* olunca çıta bir miktar daha yükseğe çekiliyor. Bu doğal ve makul de olabilir, çocuklar için de böyle cereyan etmesinden neticede şikayetçi değilim.

Sonra, dün gece *İstanbul Sözleşmesi* feshedilmiş, onu öğrendim. Bunun uygulama kanunu 6284 hala yerindeyken bir anlamı yok tabii. Bir kanun ve sözleşmenin nasıl yaşatıp, nasıl öldürdüğünü anlama konusunda biraz topallıyorum ama *İstanbul Sözleşmesi yaşatır* doğruysa, 6284 sayılı kanun yoluyla hala yaşatıyor olmalı.

Bu kanunun pratikte en önemli tarafı kadının beyanıyla, karakolda dahi erkeğe uzaklaştırma verilebilmesi. Bu bana da uygulandı. Kadın karakola gidip *kocam bana yan bakıyor, sanırım dövecek*

deyince bir ay uzaklaştırma alabiliyor, kocası yaklaşacak olursa hapse atılıyor. Şikayet aile mahkemesine gidiyor, onun kararıyla bu uzaklaştırma süresi 6 aya uzatılıyor. Teoride güzel bir uygulama. Erkeğin kadından uzaklaştırma alıp alamayacağını bilmiyorum. Kocasını dırdırından ve psikolojik şiddetinden bıktığı karısını evden uzaklaştırmak için şikayet edebilir mi? Teorik olarak mümkünse de bu kadar kolay değildir. Zaten kocalara *uzaklaştırma aldın ama evin giderlerini ödemeye devam edeceksin* deniyor ama kadına *uzaklaştırma aldın ama evin işlerini yapmaya devam edeceksin* denemeyeceği için, kocalar da kendi hayatlarını zorlaştıracak bu yolu tercih etmezler.

Kanunun çıktığı 2011 yılından beri kadın cinayetlerinin istikrarlı biçimde artmasından, pek bir işe yaramadığını anlayabiliyoruz. Sözleşmenin savunucuları *uygulanmıyor da ondan* diyor ve bu bana ilginç geliyor. *İslam'ı zamanımızda hakkıyla yaşamak mümkün değil* diyenler gibi, *İstanbul Sözleşmesini hakkıyla uygulamak* da mümkün değil sanırım. Kadına, bir penis sahibi olmamak dışında herhangi şart gözetmeksizin, yarım saatlik bir karakol ziyaretiyle kocasını evden attırma imkanı tanıyorsunuz. Bunun uygulanmasında kolluk kuvvetlerimizin her zamanki *iş ciddiyeti* bir etken olabilir ama zaten senede 100bin civarında alınan bu kararların harfiyen uygulanması için şimdikinden ayrı bir polis teşkilatı daha lazım. Polisin suç oluşmadan (yani adam uzaklaştırma kararını delip kadına ne yapacaksa yapmadan) *hiss-i kablel vuku* ile gelip kadını kurtarmasını bekliyor herhalde mor halkalılar. İstanbul Sözleşmesi ancak o zaman uygulanmış olacak. Sadece *polis* değil, *ermiş polis* lazım. Yaptıkları işi düşününce aralarında ermişlerin de olacağını kabul ediyorum ama sayıları o kadar fazla değildir bence.

Cezaların artırılmasının da ne kadar etkili olacağını, idamın uygulandığı ve sair cezaların buradan çok yüksek olduğu ABD gibi ülkelere bakıp anlayabiliriz. *Cezalar artırılsın* diyen birinin hayatında suç neden işlenir ve cezanın bu konudaki etkisi nedir diye beş dakika düşünmediğini tahmin ediyorum.

Sözleşmenin feshi duyulduğunda yine anekdot akmaya başladı. Falanca kadın şöyle *pıçaklandı*, filanca kadın sokakta böyle tekmelendi. Allah ölenlere rahmet etsin, tabii, hikayeler de çok dramatik. Bununla beraber bu memleketin fikren aksamasının önemli bir sebebi, iletişim biçimimizin sadece bizi destekleyen hikaye, dümdüz uydurulmuş masal, ağzı gözü birbirine karışmış analogi, yarısı anlatılan anekdottan öteye gitmemesi. Okumuşlarımızın bile kafa böyle çalışıyor. Kavram yok, model yok, fikir yok, *efradını cami, ağyarına mani* kriterler yok, çarpıcı hikayeler var. Oturup öldürülen kadınlara ağlamamız bekleniyor sanırım, başka bir işe yarayacak fikir görmedim o tarafta. *Popülizmden* falan şikayet ediyorlar arada, sonra popülizmin en sakil hallerini sergiliyorlar. Sonra kendilerine *ee, ne yapalım* deyince, *devlet bizi korusun*.

Ben bunun psikolojik arka planında, kadının temel korunma içgüdüğü olduğunu düşünmeye başladım. Kadını bir yandan *özgür* olmak istiyor ama bir yandan da *korunmak* istiyor. Eskiden bu korumayı *babası, abisi, kocası* gibi erkekler, *belli bir hayat tarzı* karşılığında yapıyordu. Kadın onların istediği gibi yaşıyordu, onlar da kadını dış tehlikelere karşı koruyordu. Kadını o hayat tarzını istemiyor ama korunmaya da devam etmek istiyor. Kim koruyacak, tabii ki devlet. Devletin,

bürokrasinin, üç kuruş için çalışan polis memurunun veya *askerlik bedelini denkleştiremediği için* o an orada bulunan Jandarma erinin böyle bir vazifeyi yapması mümkün mü? *İstanbul Sözleşmesi uygulanmıyor* dedikleri bu olsa gerek.

Uygulanmıyorsa, kalkmasında da sorun olmaması lazım aslında, değil mi? Ancak derdimiz kadınların hayatı veya mutluluğu değil, politik bir pozisyonu tahkim etmek. Bu politik pozisyonun buyurduğu bir yaşam tarzı var ve konunun diğer tarafında bu yaşam tarzının ne olduğunu da *seküler kadında* görüyorum. *Evliliğe karşı* bu hayat tarzının, bizim tarafın *hem özgür, hem dindar, hem evli olmaya çalışan kadınlar*inkinden daha tutarlı olduğunu da düşünüyorum ama 40 yaşına gelip *artık ciddi ilişki ve evlilik istiyorum* diyenleri gördükçe de, o yolun sonunun da o kadar *güzel* olmadığı kanaati oluşuyor bende.

Malum olduğu üzere kadın ve erkeğin arasında biyolojik farklar var. Bu farklar *hayattan ne istiyorum* sorusuna farklı cevaplar verecek kadar fazla. *Eşitlik* herkes gibi benim de çok sevdiğim bir kavram ama kan bağışlarken bile, bana *üç ay sonra tekrar verebilirsin* diyen, kadına *dört ay sonra* diyor. Normal bir erkek 50-60 yaşlarında dahi çocuk sahibi olabileceksen, kadın için bu sınır 40-45 ve bir tarafın *rahat rahat opsiyonlarını değerlendireceği* yaşlara kadar diğer tarafın *çoluk çocuğa karışmış olması* gerekiyor. Dahası *çocuk sahibi olmak* iki taraf için de farklı anlamlara geliyor. Erkek ve kadınlar için biyolojik saatler de, biyolojik hedefler de farklı. Bir tarafın *ev sahibi*, diğerinin *misafir* olmasının sebebi bile bu farklılıklar ve bunlar yüzünden kadın erkeği kanun yoluyla evinden atabilirken, tersini yapmak mümkün değil.

Kadınlık da, erkeklik de aslında sadece sosyal yapılar diyen embesiller, bu farkların üreme ve sosyal alanda tamamen farklı davranışlara yol açtığını görmezden geliyor. *Eşit olacağız* derken, kendilerine soyut bir *insan* ideali çiziyorlar sanırım. Hormonlarından, arzularından, yaşama biçiminden ve psikolojik ihtiyaçlarından tamamen soyut bir *insan ideali*. Böyle bir insan yok, hepimiz bir şekilde cinsiyetimizin, hormonlarımızın, arzularımızın çizdiği bir senaryoyu oynuyoruz. *Suç* dediğimiz, *kadına şiddet* dediğimiz de bunların hepsinin ihtilat ettiği sebeplerle ortaya çıkıyor. Öyle *ideal bir insan* varmış da, insanları böyle olmadıkları için suçlayınca ona ulaşacaklarmış gibi yapmak da yine bu *ortaya atılmışlık* hissinden kaynaklanıyor.

Kadınlar da erkekler gibi kendi hayatlarından sorumlu ise, aynı risklerle mücadele etmeyi göze alabilmeli. *Ne yaşamının riskini alırım, ne onun nimetlerinden vazgeçerim* diyen için *hadi hayırlı işler* dışında verecek cevabım yok. Suç hikayelerinden, cinayet haberlerinden kendine bir koruma kalkını oluşturmaya çalışabilir, kendi yalnızlığının verdiği şiddetle *dünyanın ne kadar da kötü, erkeklerin ne kadar da iğrenç* olduğunu tekrar tekrar anlatabilir ve bunların hepsinin *politik* olduğunu, üretim ilişkilerinden, ataerkil düzenden kaynaklandığını söyleyen *nereye çeksen, oraya gider* teoriler oluşturabilir. Ben de bunları gülümseyerek ve metnin altındaki yalnızlığı çizerek okurum ama herkes kendi mutlak teorisini inşa etmekte de, erkeklerden uzak kalmakta da özgür neticede.

Naçizane bütün bunların bir *cinnet hali* olduğunu ve *çözümünün* de kadınlara *aradıkları özgürlüğü*

tamamen vermek olduğunu düşünüyorum. Erkekler *İstanbul Sözleşmesinin* buyurduğu hayat tarzına adapte olup, kadınlara bunun ne getirdiğini göstermedikçe, gittikleri yolun ne olduğunu anlamayacaklar.

Bu arada olan tabii, *evlenirim, aile kurarım, çocuk bakarım* diyen kadına oluyor, olacak. Tüm kuralların kadına göre belirlendiği, arkasına bürokrasi ve kanunları alıp, hem korunup, hem özgürce yaşayabileceğini, kocası iyi çıkarsa kazanacağını, kocası kötü çıkarsa kaybetmeyeceğini düşünen kadına, hal diliyle söylenen bir *biz bu oyunda yokuz* davranışını görüyoruz. Erkeklerimiz daha az evlenip, daha çok eğleniyor. Bu kanunlar ve sosyal diskur değişmediği ve *evlenmek, beraber yaşamaktan riskli* olmaya devam ettiği sürece de bu trendin değişeceğini sanmıyorum. Bürokratik hiyerarşinin kutsadığı *evliliği* gerçekleştirecek erkek sayısı, hem maddi imkanların daralmasından, hem başka yollarla kadına ulaşmanın kolaylaşmasından giderek azalıyor. Bir tek *dini hassasiyet* kaldı ama *laik devletin nikahının* dini hükmünün ne olduğunu tafsilatlı düşünecek kimse olmadığı için o da. Kişi devletin oluru olmadan sevişince *zina* yapmış oluyorsa, devletin vergi almadığı alışveriş haram oluyor, devletin belirlediği faiz helal oluyor, devletin aç dediği yerde açmayan, kapa dediği yerde kapamayan biri de *günah* işlemiş oluyor. Eğer *evlilik* gibi temel bir konuyu devletin güvencesi dışında düşünemiyorsanız, tutarlı olmak adına diğer hiçbir imkanı devletin belirlediği sınırlar dışında kullanmamanız lazım. İslam'ın *nikah* dediğiyle, bizim *Medeni Kanunun* nikah dediği arasında hayli önemli farklar var ama *bu nikah helal midir* diye sorana rastlamadım daha. İşime gelince 7. yüzyıl, işime gelince 13. yüzyıl, işime gelince 21. yüzyılda yaşamayı ben de istiyorum ama her zaman imkan olmuyor tabii.

Kadınlar bu değişimde *kazanan* olabileceklerini düşünüyor. Müphem bir haklılık diskuru ve bürokratik zindanın oyuncağı olmak için erkeklerin ömür boyu yoldaşlığından vazgeçiyorlar. Ömür boyu yoldaşlık erkeklerden çok kadınlara lazım ama Allah hepimize hakettiğimizi veriyor.